

Familien Gjelsten/Gjendem

v/Roald Gjelsten

Kristian Aubertsvei 22,

0760 Oslo

Vestnes kommune

Oslo 22. februar, 2020

Klage på etablering av akvakulturanlegg vest for Gjelsteinholmen utenfor Korsvika – søknad om dispensasjon fra Interkommunal plan for Romsdalsfjorden fra Hauge Aqua Farming AS

Bakgrunn

Hauge Aqua Farming AS har i brev til Vestnes kommune av 10. desember 2019, søkt om dispensasjon fra den nylig vedtatte planen for arealbruk av Romsdalsfjorden. Det vekker forundring siden det omfattende utredningsarbeidet som pågikk i forkant av vedtaket, resulterte i enighet om denne interkommunale disponeringen av fjorden. Planen som nettopp er iverksatt, har egne områder som er utpekt til aquakulturaktivitet.

For knapt ti år siden i 2010 opplevde vi at kommunen ga dispensasjon fra det daværende kommunale planverket til et anlegg omtrent på samme lokalitet som søknaden til Hauge Aqua omfatter. Vi ble den gangen grundig lurt av at saken ble lagt ut til offentlig ettersyn under navnet Dragneset. Det har to betydninger som er vel kjent lokalt. Den ene betegner selve neset som markerer at strandlinjen endrer retning og Tomrefjorden starter. Den andre er navnet på den første gården vest for neset på Rekdal. Avstanden fra selve Dragneset til senter av lokaliteten det søkes om, er mange hundre meter innover fjorden. Da vi i 2011 ble klar over at plasseringen ikke var på Dragneset, klaget vi fåfengt vedtaket inn for alle instanser fra kommunen via fylket og fylkesmannen til Fiskeridirektoratet. Ingen instanser vurderte realitetene i argumentasjonen der den feile navnebruken var et sentralt moment. Avslagene ble konsekvent begrunnet med formelle faktorer der den viktigste var at den opprinnelige tidsfristen for å klage ikke var overholdt.

Med dette som utgangspunkt, skaper det ikke gode følelser å oppleve at Hauge Aqua bruker samme navn – Dragneset, tilsvarende det søkeren for ti år siden gjorde. Videre påpeker Hauge Aqua i sin søknad fra desember 2019 at det tidligere har vært et anlegg på den lokaliteten de søker om (s. 4, siste avsnitt). Det er ikke riktig. Det anlegget det vises til, var ganske lite og lå rett utenfor for selve odden Dragneset og litt vestover i fjorden. Det som er korrekt, er at Korsvika (altså under det feile navnet Dragneset), ble godkjent for produksjon i 2010 (s. 12, tredje avsnitt). Det var den tillatelsen fastboende, eiere og brukere av fritidsboliger på Gjelstein i årene 2011 og 2012 protesterte mot. Godkjennelsen ble imidlertid ikke benyttet.

Vår tilknytning

Vi som henvender oss til kommunen på denne måten, bruker fritidseiendommen Hegreheim (Gjelsteinvegen 372 – gnr.77/bnr.45). Fra 1960-tallet har vi tilbrakt alle påske- og sommerferier på Gjelstein. I 1979 flyttet familien inn i egen hytte som ble renoveret og utvidet med tilbygg og nytt naust for vel ti år siden. Samtidig overtok vår eldste sønn, Gaute Gjelsten, Hegreheim. Han har senere

også kjøpt Roalds barndomshjem Lunheim (gnr.77/bnr.20) av sin onkel som brukte Gjelsteinvegen 366 som sitt feriested. Bolighuset er siden betydelig oppgradert med blant annet totalrenovering av tak og fornying av arkene og en vegg som hadde råteskader, samt utskifting av elektrisk anlegg o.a. Vi andre er brukere av eiendommene. Etter at Hanne og Roald ble pensjonister oppholder vi oss årlig tre til fire måneder på Gjelstein. Våre sønner har meget sterk tilknytning til stedet, spesielt til sjøen og all slags fiske. I hele barndommen tilbrakte de feriedagene enten på sjøen med bestefaren eller lekte i strandkanten og i fjæra. Fortsatt er det sjøliv og fiske som er viktigst for dem.

Trafikksystem og bruk av fjorden

Romsdalsfjorden har etter nyttår fått rød farge i det trafikksystemet myndighetene har opprettet for produksjonsområder på norskekysten. Det burde tilsi stor forsiktighet med å gi nye tillatelser overhodet og i alle fall representere et tydelig varsel mot å avvike fra den interkommunale planen. Hauge Aqua sin argumentasjon for å velge Romsdalsfjorden som i desember 2019 fortsatt hadde gul signalfarge, synes heller ikke spesielt tungtveiende (en av eierne bor i Ålesund - s. 6). Den tilhørende argumentasjonen i søknaden der omtanken for aksjonærene trekkes fram, burde logisk sett tilsi at søknaden nå trekkes siden fjorden har blitt erklært rødt område. Disse faktorene skulle tilsi at Hauge Aqua bør satse på et område med grønn signalfarge. Det vil både ivareta aksjonærinteressene og minske risikoen for miljøet hvis noe skulle gå galt under utprøvingen. Det synes derfor rimelig å konkludere med at denne typen forsøk bør foregå i fjorder med grønt trafikklys.

Som påpekt innledningsvis, representerer den interkommunale planen for Romsdalsfjorden en gjennomtenkt avveining mellom ulike brukerinteresser av fjordbassenget. Enigheten om de felles retningslinjene i den etablerte planen burde derfor i seg selv være grunnlag nok til å avvise søknaden. For oss synes det både merkelig og lite formålstjenlig allerede nå å vurdere å skulle avvike fra denne enigheten og dermed den oppnådde samordningen mellom kommunene langs Romsdalsfjorden.

Andre forhold og faktorer

Hauge Aqua Farming AS har i motsetning til det som skjedde for 10 år siden, tatt kontakt med den interessenten som inntektsmessig vil bli direkte berørt, nemlig vår nabo Leif Jarle Løviknes. Han driver som kommunen vil vite, en veletablert virksomhet med utleie av feriehytter. Den henvendelsen gjorde at også vi andre fikk kjennskap til søknaden. Det gjør det mulig for oss å reagere i forkant av beslutningsprosessen denne gangen. Vi synes likevel når vi ser på utstrekningen av rammefortøyningsområdet det er søkt om å få legge beslag på, at Hauge Aqua burde vist samme hensyn og omtanke også over for oss. Vi blir som den nærmeste naboen til dette store industrianlegget, meget sterkt berørt.

Koordinatene avsatt til rammefortøying av lokaliteten dekker i lengde øst-vest nesten hele området fra Gjelsteinholmen og Holmeflua i øst til Dragneset i vest. Det utgjør et stort areal og vil legge beslag på en rekke tradisjonelle pilkeplasser som fortsatt er i daglig bruk i sommerhalvåret. Brukerne er i tillegg til oss, fastboende, hytteeiere og turistene til naboen, samt lokale yrkes- og fritidsfiskere fra Rekdal, Fiksdal, Nærås og andre bygdelag i nærheten. Vi blir også fratatt mange av garnplassene våre.

Selve anlegget med tilhørende aktiviteter vil dessuten representere en visuell ulempe og en støymessig plage. Gleden over å se fjorden endre seg med vær og vind vil utvilsomt minske. Støybildet vil øke i både i omfang og styrke – og forandre karakter. Søknaden angir at «Egget» er meget støysvakt. Er dette dokumentert? Etter et år flyttes fisken uansett til de tradisjonelle merdene som utgjør resten av anlegget. Driften av disse skaper vel ikke mindre bråk enn det for eksempel anlegget utenfor Rekdal gjør? Der sier mange at de er sterkt plaget av støyen fra denne aktiviteten.

Gjelstein vil utvilsomt tape seg som rekreasjons- og friluftsområde med et slikt oppdrettsanlegg som nabo. Det vil sjeldnere bli mulig å kunne nyte den absolutte stilheten, en kvalitet vi – og mange andre – setter umåtelig stor pris på. Verdien av stedet som fritidsområde vil bli sterkt forringet.

Et forhold det i forrige runde viste seg umulig å få grep om, var om de foreskrevne forundersøkelsene var korrekt gjennomført. Er resultatene av disse obligatoriske observasjonene unntatt offentlighet? Responsen på våre henvendelser i årene 2011/2012 etterlot i alle fall et inntrykk av at denne informasjonen ble forsøkt holdt skjult for oss. Hauge Aqua har denne gangen laget en oversikt der de lister og vurderer noen av de følgende anlegget vil få for naboskapet (Tabell 3 s. 12-14). Det framgår likevel ikke av denne søknaden, så vidt vi kan se, om all påkrevet informasjon er innhentet. Er det analysene av resultatene av slike undersøkelser, vurderingene i tabellen bygger på? Det er av stor interesse å få vite om dette er gjennomført i tråd med de reglene som gjelder og få kunnskap om dokumentasjonen. I stedet for igjen å skrive i detalj hva dette kan innebære, henger vi ved den felles klagen noen av de mest berørte framsendte den 22. juli 2011 der dette temaet i noen grad er omtalt.

Gjelsteinvassdraget ble varig vernet ved Stortingsvedtak i 1993. Vi nevner dette spesielt fordi det er et forhold av nasjonal betydning. I forrige runde ble Gjelsteinelva tillagt liten vekt. Verdien som prioritert, selvstendig verneobjekt ble nedtonet og elva ble oversett som lakseførende. Vi er usikre på hvordan dette er ivaretatt denne gangen. Har Gjelsteinelvas vernestatus vært med i vurderingene og er vernet tillagt betydning når avstanden i forhold til kravene er kommentert og det konkluderes med at elva ikke er viktig som lakseførende? (s. 12, øverst).

Aktuelle referanser til vurdering av Gjelsteinvassdragets betydning er:

NOU 1991: 12A og 12 B, samt St. prp. nr. 118 (1991-92) med tilhørende Innst. S. nr. 116 (1992-93) og stortingsforhandlingene avholdt 1. april 1993 om 1) Samlet Plan for vassdrag og 2) verneplan IV for vassdrag (s. 3202-3258). I skriv av 17. mars 2003 til Norges vassdrags- og energidirektorat drøftet Roald Gjelsten med utgangspunkt i disse dokumentene Gjelsteinvassdragets betydning i forhold til Statnetts planer om en «monstermasttrase» langs Gjelsteinelva. Ordføreren i Vestnes var gjenpartsadressat til brevet «En kritisk vurdering av trasevalg ifm nettilknytning for Ormen Lange».

Konklusjon

Både arealdisponeringen i *Interkommunal plan for Romsdalsfjorden*, det forholdet at Romsdalsfjorden har fått rødt trafikklys og ulempene et storanlegg som det Hauge Aqua vil påføre naboskapet, tilsier at Vestnes kommune bør avslå dispensasjonssøknaden. Det vil sikre grunnlaget for fortsatt turistrift på Gjelsteinneset i framtiden og mulighet for rekreasjon på fjorden for dem som driver fritidsfiske i området vest for Gjelsteinholmen og Holmeflua. Det vil videre sikre den stillheten og roen Gjelstein er kjent for, også for dem som bruker Gjelsteindalen og Sollia til tur og høsting i skog og mark, inkludert undertegnende.

Med hilsen

Hanne Julie Gjendem

(sign)

Roald Gjelsten

(sign)

Gaute Kr. Gjelsten

(sign)

Trond E. Gjelsten

(sign)